

ZEROs sjekkliste for klimaledelse i kommunene

Kommunene gjennomfører mange gode klimatiltak, men for å få fart på den store grønne omstillingen lokalt må klimaarbeidet settes i system. Denne sjekklista viser konkrete grep for klimaledelse i kommunene.

Sett klimamål

- Sett ambisiøse klimamål for hele kommunen i kommuneplanen i tråd med 1,5 gradersmålet i Parisavtalen.
- Planlegg utfasing av all fossil energibruk i klimaplanen.
- Sikre at klimaomstilling er en sentral del av hele kommunens virksomhet.
- Still krav om klimavurdering i saker til politisk behandling.
- Utforsk handlingsrommet for å ta i bruk nye typer virkemidler for raskere klimaomstilling.
- Sørg for å ha rett kompetanse og tilstrekkelig kapasitet til å drive fram kommunens omstillingsarbeid.

Lag klimabudsjett

- Forankre klimamål og -tiltak hos ledelsen i alle kommunens enheter og foretak, som en del av kommunens budsjett og økonomiplan.
- Sett mål for utslippskutt med konkrete tiltak og ansvarsfordeling.
- Lag rutiner for kvartalsvis statusrapportering på klimatiltak til rådmannen, sammen med økonomirapporteringen.
- Utvikle en belønningsordning som stimulerer til investering i klimatiltak, f.eks ved å la enheter som sparer penger på drift som følge av klimatiltak, beholde midlene.

Bruk eiermakten

- Lag en klimastrategi for kommunens eierskap i kraftselskaper, eiendomsselskaper osv.
- Bruk kommunens eiermakt strategisk for å øke farten i den grønne omstillingen.

Investér i klimaløsninger

- Flytt fond og investeringer ut av fossil- og inn i fornybar energi.
- Vurdér klimarisiko og -muligheter i styrende dokumenter for kommunens fondsplasseringer og andre investeringer.
- Vurdér risiko i alle større fysiske investeringer med levetid på over 10 år, for å sikre at de er i tråd med omstilling til lavutslippssamfunnet.
- Utvikle minst ett stort klimaspyspissprosjekt som blir lagt merke til utenfor kommunens grenser og skaper stolthet og engasjement for nye klimaløsninger.

Lag grønn innkjøpsstrategi

- Still tydelige og konkrete krav til grønne anskaffelser i kommunen. Forankre disse hos alle med innkjøpsmyndighet og del med leverandørmarkedet.
- Lag oppfølgingsrutiner for å sikre at anskaffelsesstrategien følges i alle kommunale anbud.
- Still kvalifikasjonskrav om utslippsfrie og fornybare løsninger i anskaffelser, og bruk miljøbonus og miljøvekting.

- Utnytt potensialet i innovative anskaffelser til å utvikle klimaløsninger som ikke finnes på markedet.
- Bruk Difis veiledere og kriterier for grønne anskaffelser - velg nivå avansert eller spydspiss. Synliggjør økonomiske gevinster ved grønne innkjøp med Difis effektkalkulatorer.
- Innrett langvarige kontrakter på en måte som sikrer innfasing av nye løsninger underveis.

Kommunisér klimaløsninger

- Fortell innbyggere, næringsliv og andre om hvordan kommunen jobber med klimaløsninger. Gi ros til dem som gjør en innsats.
- Vis fram effekten av etablerte klimatiltak, og framhev tilleggseffekter som helse, trivsel osv.
- Hjelp innbyggere og bedrifter å planlegge grønn omstilling og gjøre investeringer i tråd med kommunens klimamål.
- Be aktivt om innspill til klimaarbeidet – hva ønsker innbyggerne seg? Hvordan kan de engasjere seg og bidra?

Bygg nettverk

- Samarbeid med andre kommuner om store klimaprojekter.
- Delta aktivt i nettverk med næringsliv, organisasjoner og akademia for å øke klimakompetansen og fremme utvikling av innovative klimatiltak.